

No 37.

Mahjas Weefis.

1883.

28. gada-

gahjums.

Ar pascha wifuschehliga angsta Reizara mehleschanu.

Mahjas Weefis isnahi wecereis pa nedetu.

Maksa ar peesubstichanu par pastu:
 Ar Beelikumu: par gadu 2 r. 35 L.
 bes Beelikuma: par gadu 1 " 60
 Ar Beelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25
 bes Beelikuma: par 1/2 gadu " 85

Maksa bes peesubstichanas Riga:
 Ar Beelikumu: par gadu 1 r. 75 L.
 bes Beelikuma: par gadu 1 " 60
 Ar Beelikumu: par 1/2 gadu " 90
 bes Beelikuma: par 1/2 gadu " 55

Mahjas Weefis teel isdats festdeenam no plst. 10 jablet.

Maksa par fludinaschanu: par weenas slejas smaltu rasku (Pit)-rindu, jed to weera, to tabda rinda ceem, maksa 8 lay.

Recahija un espedicija Riga, Ernst Blates bilshu un gabimatu-ort-latawa un buru-lesuwel pee Behtera pasijas.

Nahditais. Jaunakhs sinas. — Telegrafa sinas. — Gelfshemes sinas: Senatora Manafeina seelunga pahbrauzeens. Rigos pissehtas dome. Neizka Simse. No jubrmales. Chrageme. Is Bululceem. Berberbeku pagastis. Lehrpata. Jelgawa. Leepaja. Raskawa. Iekutija. — **Abrejes sinas:** Politikas pahbrats. Italijs. Kina. — Skahds wahrdinshy bischopju laba. — **Beelikuma:** Krasinsch. Graudi un seedi.

Jaunakhs sinas.

Teatra draugus darom usmanigus, ka rihdeen, ka swebtdeenā, 11. septembri, buhs pirmais teatra israhdijums schini sesona. Tiks israhdita luga „Lenore.“ Luga noteekahs pehdejā Kreemu-Turku larā, tamdeht zerams, ka teatra publika nelawesees, scho lugu no-eet redset, jo tanti nahf preekshā mums wehl deesgan labā atminā palikuschi flati no laujas lauka.

No Zarnilawas. Zarnilawa atrodahs pee Gaujas eetekas, tadeht tai daudsfreis jazeesch zaur Gaujas un juhras pluhdeem, jo schejeenes Gaujas krasli ir semi, apdsihwota seme mas pehdu angstaka pahr juhru. Til libdi nu Gauja waj juhra uhdens lahbas pehbas pazetahs, teel plawas un lauki pahrpluhdinati. Un tas noteel daudsfreis. Bet til peepeschu, leelu juhras uspluhdumu, lahds bij schogad, 19. augustā, aukai plosotes, gan wehl neweens no schejeenescheem nebij peedshwojis. Pee apmahkuscha, leetainā rihā bij juhra ar pahrsemes wehju deesgan no-krituse. Gaisš gan lihahs wehten pasludinoshs, bet kas gan domaja, ka til breefmigu, jo preeksh leelakas wehtas ir juhra jaw wairat stundas eepreeksh uspluhduse. Pulkstems bija pahri par 7, kad no juhras puses schahwahs pahris mahlonu ar joni zaur gaisu. Juhra jabla tratot un bangodama gahsahs Gauja eekshā un pahri semajeem, lehsenajeem Gaujas krasstem us plawahm un laukeem, 10 minuschu laikā pahrlahdama ar uhdeni wairat kwadrat-werstu leelu apgabalu, 4—5 pehdu angstumā. Lejas weetās atrodoschees tihrumi, labiba un kartupeli, tika pahrpluhdinati, no plawahm wehl nefawahhtais feens aifnehts. Wairat ne kā 100,000 slihperu, kwei atradahs Gauja, fataisiti, ka tos war west pa juhru us Daugawu, wif isahrediti, fanesti ar neturamu waru us krasstem, sehrehm un laukeem. Teem lihdsi lahdi 40,000 tapat waleji, wehl nefaseeti slihperi. Darba un postijuma shahde pahrsneeds jebkuru pahrpluhduma un postu, ko Zarnilawa jebkad zeetuse, jo wehtra netaupidami tratodama ari juntus un labibas gubas tihrumds is-

ahredijuse; zeti dandf weetās koleem aifkrustoti, — meshds tahdu lihku gut fimteem. Zil leela ihsti shahde, naw tagad nosakams. (B. S.)

Kursemes gubernators, kā „Mit. Ztgā“ raksta, 6. septembra rihā atkal pahbrauzis Jelgawā un usnehmis fawas amata dari-shanas. Turpretim Kursemes wize-gubernators us 4 mehnescheem aifbrauzis ahresemes.

Jelgawa. Pagahjuschu nedetu lahda tu-reenes alus hode divi jami zilweki, kureem peetruhta shtas naudas, ko famalsat jawu tehriinu, us lahdam stundahm eekihlaja Jelgawas bankas sismi; bet kad jauneki wairs ne-atnahza, fainneeks to sinoja polijizai. Otrā deenā tur peeteizahs Elejas J. fainneeks, sinodams, ka winam nosagtas 2 Jelgawas bankas simes 500 rbl. wehribā, drusku slaidrā naudā un daschas zitas leetas. Tanti pat deenā, kā „Mit. Ztgā“ lasams, abus jaunekus peekshra us turgus lihdsi ar istrubhtoscho bankas sismi un tahm zitahm leetahm. Sagli bij sinami blehschi, kuri us schehlastibas manifesta pamata bij islaisti is zeetuma.

Grobinas pilskungs, barons v. d. Govens, kā barona Noldes slepawibas ismellestajs, issino „Mit. Ztgā“, ka awischu sinas par barona Noldes slepawibas ismelleshanas isnahkumeem esot nepateefas waj fagrositas, lai publika tahm tadeht netizot.

Peterburga. Kreemu studentu skaitis ahresemes pehdejds gaddis stipri gahjis wairumā 1881/82. mahzibas gadā 593 studenti atradahs ahresemju uniwersitetes, bet schogad jaw 795, to starpā 96 seeweetes. Geshlumā leela data nodarbojuschs ar medizinu, bet pehdejā laikā wiswairat ar kemiju un matematiiku. Gemesli mellejami tanis apstahds, ka ahrstu ekfameni pee mums tagad eerihfoti jo stingri, un la daschas medizinas fakultetes ahresemes prasot, ka katram, kas gribot eestahtees par studentu, janoleekot pilnigs abiturientu ekfams.

Belgija. Slawenakais Flameeschu rakstneeks Indrikis Konfijans nesen Briselē nomiris. Belgijā, kā sinams, leelakā eedschwotaju data peeder pee Flameeschu tautibas,

kas agrat bij zaur waldoscho Franzuschu tautibu apspeesta, bet pehdejds gadu desmitds warejuse drusku attihstitees. Flameeschu tautibas attihstiba pa leelakai dakai noteel us rakstneezibas lauka. Politiska sinā Flameescheem wehl naw dandf swara. No wiseem Flameeschu rakstneekem, kas pagahjuschs 50 gaddis raduschees, Konfijans wiswairat eewehrojamaiss. Pa leelakai dakai winsch rakstija stahstus un romams, kas ari pahrtuloti daschas zitas Eiropas waldas. Bes tam winsch ari farakstijis „Belgijas wehsturi.“

Telegrafa sinas.

Lehrpata, 8. septembri, Kuronijas 75. gada-swebtki dandf filistteri (bijuschu studentu) us scheem swebtkleem kapulzeja. Ne tikai is Kursemes, bet ari is kaiminu provinzhem, kā ari is Peterburgas un zitahm walsis pilsehtahm, pat is Sewastopoles un Kertschas bija eeraduschees bijuschi lozekli schai korporacijai. Dandf nami bija isgresnoti ar karogeem. Pee turgus platshā esojcha Kshlera nama balkonā Kursemes dahmas noskatijahs us swebtku gahjeemu. Nams bija pukehm un salumeem gresnots. Pee pirmās apfweizinaschanas parahdijahs leela dshwiba, kas wehlat ari bija redsama pee damstugu steka. Godajami firmgalwji apfweiza peebraukoschos damstugus. Pasihstama studentu dseefma (Stof an! Dorpat soll leben!) atskaneja no krasa un no luga. Draugi, kas no studentu gadeem nebija redsejuschees, tagad aplampahs. Ar damstugi atnahkuschas dahmas tika no korporācijas preekshneekem apfweizinas un dabuja puku puschkus. No filistereem apdsihwotee nami tika apgaismoti. — Zitas korporācijas apfweizinaja scho korporaciju swebtku deenā un pasneedsa tai swebtku dahwanas.

No Kursemes kundsehm un jaunkundsehm bija dahwinats karogs, kas plihwinajahs swebtku gahjeenā. Swebtku gahjeenam garam ejot no dascheem nameem tā sakot pukes lija. Schodeen ir swebtku maltite un rihru balle.

Gefchjemes firaš.

Senatora Manafeina leelunga pahrbrauzens. Jato labdas deenas agral awises teizahs isdirduschas, la senatora Manafeina leelkungs ar saweem darba beedreem atstahschot muhsu widu. Schihs firaš arweenu tapa flaidrat nteittas. Latweeschu sahla sagatawotees us sawa „leelunga“ iswadi-schamu, wehledamees winam parahdit sawu dfito zeenischamu redsamā weidā. Stā to wislabal isdaritu, par to nebij ilgi jagudro, jo no dauds pusehm bij isteikta wehleschanahs, pagodināt augsto Keisara suhtni ar serenadu, naktis apšweizinajumū. Naktis apšweizina-jumam sawads šlepens swehtums. Naktis briedis nolemts šlejumam un meeram, to nebuhs trauzet parastahm deenas ruhpehm. Št weenam debefis nowehlejšuschas saldu dufu un atpuhtu. Tomehr, ja nu tuhstoschas azis nenododahs wis maigā meega mahtes šlepi, bet rofahs un rihlojahs us labdu dauku darbu, tad tas usluhlojams lā labds augsts un swehts usstahums. Št weena firds top sawadā lihgfimibā zilata un labais gars tahs pilda ar sawahm augstahm dahwanahm: tuwaku mihslestibu, labdaribas un labwehlibas juhtahm; it weens gribetu wisus laimigus redset. — Tahds swehts briedis bij Rigas Latweescheem otrdeenas wakarā, muhsu karsti mihtota Semes-Tehwa wahrda deenā. Lai gan daudseem bija finams, la augsto „leelunga“ godinahs ar naktis apšweizinajumū, tad tomehr tas bij wiseem leels noslehpums. Št weens litahs fargajamees to darit par farumū preelchmetu, bet šlusu dewahs sinamā laikā us wezo „mahmulim“ Latweeschu Beedribu. Ap pulstien dewineem laudis baru bareem pluhda no Beedribas nama ahra, lahpas rolā. Sastahjahs, weilli rihloti, glihtās rindās un ar nepazeetibu gaidija ugumis aisdedsinam. Pa-eet ne-ilgs briedišch un Latweeschu noštahjšchees us lahpu gabjeenu — pirmo reisi, kamehr pastahw Latweeschu tauta. Pirmo reisu ari Latweeschu tauta ar tahdu besgaligu ustizibu bij til ilgu laiku, Augstas waldbas preelchā, isshubsejuse sawas laites, tapehž ari pirmo reisu wina ne-aprobeshotā lihgfimibā gribeja parahdit godu tam walstis-wihram, to muhsu mihtots Semes-Tehws bij suhtijis schurp lā sawu „azi“, lai reds fimes wajadsibas un laites. Pate daba, lā rahdahs, weizinaja labo leetu. Gais rahms un šlufs. Lehnas deenwidus wehšminas maf ween lihgo leepu lapinas. Debefis dsintar flaidra. Laimnas swaigsnites mirds šposchi, lā jaw daschdeen tihlamās augusta naktis un wehnesniza, šwai muhsu tehwi lihds schim suhdseja sawas ruhltās laites, til draudšigi noluhlojahs us firmo Rigu, it lā gribetu „labu walarimū“ teikt winas eelihgfimoteem eemihnteekeem. Celās šapulzejahs nepahrskaitami lauschu bari un lahpu gabjeens lahtigi sahł wiršitees us preelchschu. Nošpreestais zeksch eet no Beedribas nama pa Parla, Aleksandra, Teatra un Suworowa eelahm. Simtahm lahpas sahł kuste-tees mehroteem šoleem. Pa labo un pa kreiso celās pusi eet uguntinu rinda, šwas zita no zitas peežu šohr atstatumā. Šepmahm apgaismoti šarkantumschi duhmi wihnodamees zelahs augšchup un lehmū wehšminu dšenami, peld us austrumeem, us muhsu štipro apšargu, muhsu plascho tehwiin.

Rahriga apluhlotaja azis reds leelu ugumis upi telam pa atmens žetu. Behž lahpham nahł daschadi krahšainas lampas, žaur sawu raibumu daridamas burwigu ešpaidu. Dani pašchā briedi, tad sahł wiršitees Latweeschu gabjeens, is šchaurajahm Gelsch-Rigas eelahm, parahdahs Kreemu lampu gabjeens. Wirsch Latweescheem labu gabalu preelchā buhdams, top no pehdejeem parahłts ap pilsehtas teatri un nu abi gabjeeni saweenojahs topā. Teescham briedišchfigs weids! Pawisam labdas 1000 ugumis štatitaju azis eelihgfimodamas dodahs rahmi us noluhla weetu — un it weenu uguntinu nes wihš, šwa firds pazilata šwehtahm juhtahm. Metrauzets šlusums walda milšigā štatitaju pulkā, šuresch aishnemis wisas eelu malas un zelinus aplahrtejds dahšainds šlajums. Swehtku pirmais gals pa-eet garam noluhla weetai, augstā waldbas wihra dšibwollim Suworowa eelā, Petrowa namā; weena dafa gabpu aishnem Parla eelu us Dinaburgas dšelšžeta pusi un otra — ari lahpu neseji — Parla eelu garam Latweeschu Beedribas namam; bes tam wehl lampu neseji aishnema Suworowa eelu us pilsehtas pusi. Tahdā lahtā istehlojahs ugumu krusis ar weenu elku peesleedamees pee šwehtku zehleja mitekta. Trihs musilas šori, las wisgaram, šwehtku gabjeenam wiršotees, bij trihžinajuschu šluso aplahrtni, peepeschi rima darbotees un peebedrojahs dšeedataju pulkeem, šuri no milšu bara noschšihruschees, nostahjahs jo tuwu apšweizinaimā mitellim. Šlusums, apbrihnojams šlusums eeradahs lauschu pulkā, šuresch teescham bij nepahrskaitams us wisahm pusehm. Kreemu dšeedataju beedribas „Bajana“ šoris nodšeedaja dšeesmu „Deela deena“, štipri un špehžigi, lā jaw daschdeen štipras un špehžigas walstis behrens buhdams. Behž tam Latweeschu dšeedataji dšeedaja širšigi un palehni šcho gaudeno tautas dšeesmu:

„Kas tee tahdi, kas dšeedaja
Bes šaulites wakarā?“

Behž tam Kreemu un Latweeschu deputati, E. Witwizkis, J. Schutows, J. Stepanows, G. Pašis, K. Kalušinsch un B. Dibrikis, šoreem dšeedot „ilgus gadus wehlam“, gabja senatora leelunga dšibwolli atdewotees un laimigu žetu wehlet. Dšili šajustus šchiršchanahs wahrds isteiza Witwizki un Pašit kl., pirmais no Kreemu, pehdejais no Latweeschu puses. Pašit šga šruina šlaneja tā:

Šdširdesuschu, la žuhšu šodiba nodoma-jušchi rihstu atstahł muhsu pilsehtu, Latweeschu daudseem tuhstoscheem, ir šalasijušchees preelch žuhšu dšibwolli, gribedami žums un žuhšu lihdsštrahdneekem parahdit sawu pateizibu par teem neteizameem publineem, to žuhš un žuhšu lihdsštrahdneeki ešat us šewis nehmušchi, dehl muhsu tehwijas lab-klahšchanās. Šcho dauds tuhstoschū wahrda mums ir tas gods peekritis, isteikt žums un žuhšu lihdsštrahdneekem širšigās pateizibas, un wehlet žums laimigu žetu, wešelibu un ilgus dšibwes gadus, lai žuhš wehl ilgi — ilgi waretut žihnitees ar tahdu pašchu ustizibu un weenteesibu, ar lahdu lihds šchobrihd ešat žihnijušchees, dehl muhsu plaschas mihtas tehwijas labklahšchanās.

Senatora leelkungs, ihš pateizees depu-tateem, nogahja ar teem leja pee nama dur-wim, un škalā bāšli šapulzejšuchamees isšazija pateizibu par apšweizinajumū, šuresch tam alšch pališchot mihtā peeminā un atgah-

dinaja, la šchi deena ir muhsu mihtotā Se-mes Tehwa wahrda deena, la no Wina ween wehs wisu labu sagaidam, un la lai šapehž Winam nowehlam ilgu un laimigu waldbi-šchamū. Šlaušitaju bardš peepeschi atšlanteja, lā pehrtona ruhzeens, nerimstoschš „hura!“ šuresch pahrgahja wispahrigā luhgšchanā „Deems, šargi šeisaru“. Lihds hinna bei-dšahs, atkal ešahlahs šlaksch „hura!“ ar šauzeeneem, lai wehl dšeedatu hinna, to ar pawisam nodšeedaja trihs reises. Šit no-peatni laudis šlahweja hinna dšeedot, til pat newaldami lihgfimū tee bij „hura“ šaužot. Pa wisu šcho laiku, lā ari dšeesmu „ilgus gadus wehlam“ dšeedot, no diwahm pusehm tapa senatora leelkunga dšibwolliš bengališki apgaismots. Teescham, azis ne mihlabu ne-wareja, jautro ugumu laišchšchanos gaisā ap-luhlojot. Bengalištas ugumis no diwahm pusehm daschadās krahšas mainidamahs š-rahdiija it lā „lahwu lauschanos“ un reisu reisahm dihwaini glihtu apšpihdeja rahmo lahpu gaismu.

Behž tautas luhgšchanas apšweizinajumū bij pabeigts un laišchu bari isšlithda us di-wahm pusehm: weeni pawadidami Kreemu lampu nesejus pa Suworowa eelu us Kreemu šlusu un otri — Latweeschu lahpu un lampu gabjeenu pa Parla-eelu us šplanades plazi. Šchē lahpas tapa lahtā šamestas un šade-dšinatas. Nu Latweeschu dewahs atpakal us Beedribas namu, šur musitai špehlejot jautri šurpinaja ešahłtos šwehtkus pee „šarkanašo alutina“ tehšedami un daschu labu tautas dšeesmu dšeedadami. Ap pirmem gaileem jaw wiš atkal bij sawas mahšās.

Trešchdeenas rihā atkal bij manama ša-wada, bet ne wis lihgfima kustešchanahs, jo nu laudis pulzejahs Dinaburgas dšelšžeta štanžija wehlet laimigu žetu šawam „leel-lingam“ un wina ne-apnikuschu išchahleem darba beedreem. Ap senatora wagonu bij šapulzejšuchees šchejeenes augstakee amata wihri no daschadeem arodeem un aishbrauzeru pašihštami. Labwehletaju bari bij nostahjušchees šawrup un behdigi noštahjahs augsto „šeisara suhtni“ aishbrauzam. Pa tahm štarpahm šahnis nostahdits militarmušlas šoris šdarija wairak pšefas, lihds brauzeens sahla kustešchees. Šlaksch „hura!“ pawadija augsto žetineeku un wina beedrens. — Wehl peeminesim, la pret šušnezowa šabritu bij šapulzejees prahms lauschu pulks, šuresch brauzenu palaida garam, „hura!“ usšau-dams.

Rigas pilsehtas domē 5. septembrī, las no 47 domneekem bija apmelleta, pilsehtas galwa darija šinamū, la Ermelina muššchōs gruntneets šahnis Dširne ešneedšis šub-dšibu par to, la winam netopot atwehlet isdarit šola buhwes, bet ešot ja-eewehro Rigas pilsehtas dotais nošazijums, las at-lau šurpmal buhwet tilai muhra ešlā. Šubšibu nodewa šubšibu komišijai. — Tad gabja pee deenas lahtibas jautajumu apšpreeschanas. Tee bija:

1) Plazis buhwejamam pilsehtas namam. Preelch šcha jautajuma pahšpreeschanas eželta komišija, lā šinamū bija propomejuse išchetrus platschus, proti: 1) gales ectaišes plazi, 2) žirfa plazi, 3) šunšwaru plazi un 4) wezo parahdes plazi. Pirmo plazi aishlahweja it šewišchli domneek šowis un M. v. Dettingsens un pawaldoni šillners, apwahidami, la šur jaunajam pil-

fehltas namam buhtu klusa jautā weeta, eeflehtā no lepneem nameem un gresnās dabas. Otram plazim preekrita domneeki Schweders un Bergengrūns, pirmāis ar to nosajūmu, la pilfehltas namam jastahp ar fronti un Gelfsch-Rigas pusi; pehdejais turpreti proponeja, la frontes jautajums schim brihscham wehl ja atstahj ne-isschirts. Trescho plazi jo karsti aistahweja domneeki Barclay de Tolly un Schwarzs; pehdejais ihpafchi aistradija us to, la pilfehltas namam wajagot atrast weetu eefschpilfehltā, us tabš wehstufilās grunts, kas eeflehtā no Daugawas un wezā zeetofšaa kanala, kur Riga usauguse un usplautuse, kur leeltirdsneežiba nodibinajuseh un kur teefas un waldes sehdelis.

— Bes mineteem 4 platšcheem, pilfehltas pawaldonis A. v. Dettिंगens wehl proponeja plazi pee Alekšandra tilta, gar Alekšandra bulwari. — Pee halveschanas par preekščā listem 5 platšcheem dabuja: gaisē cetaisēs plazis 5 halves; zirka plazis (ar Bergengrūna pro- posiziju) 18; līnu-swaru plazis 18; parahdes plazis 3; Alekšandra tilta plazis 1.

Pee halveschanas zirka plazi un līnu-swaru plazi, pirmajam preekrita 21, pehdejam 25 halves. Tā tad līnu-swaru plazis, kur tagad interim-teatris atronahs, nu ir isredsets preekšč jaunā pilfehltas-nama usnemšanas.

2) Polizijas naktis patruku pawairoščana. Pehz isflaidroščanas, la kara-ministerija wairš nedodot saldatu preekšč naktis patrukahm un la tadeht wajadšigs peenemt wehl 43 naktšfargus, katru ar 180 rbl. algas, dome atwehleja preekšč šcha noluhla 7740 rbl.

3) Peelilas makša pee tirdsneežibas un amatneežibas sīhmehm un bīketeem 1884. gadā. Us pilfehltas waldes preekščlikumu, teef nospreests nahloščā gadā nemt tahdu pašču peelilas makšu, la šchini gadā, proti: no 1. gild. tirdsneežib. sīhmes (20 proz.) 53 r. " 2. " " " (20 proz.) 13 " " 1. " bīketes (10 proz.) 3 " " 2. " " (10 proz.) 2 " " sīhtirdsneežibas sīhmes (10 proz.) 2 " " " bīketes (10 proz.) 1 " " 1. klasēs komuniju sīhmes (10 proz.) 2 "

trakteereem — widus, mehš 300 rbl. dšheemu patenteem — 20 proz. no pilš. nodolka; temporarahm bufeteem — augstalais mehš 25 rbl.; eebrauščanas weetahm un pahrtikas bodem — widus mehš 25 rbl.

4) Tšhetru diskonto-bankas direktoru weeteeku zelščanas. Tila ezehti: laufmani W. Bajen's, C. A. Beck's, R. A. Krāmer's un P. Ruez's.

Pehz Rigas nabagu direktorijas rehkeni pahrskata, Rigā daschadās nabagu un slimneeku eestahdēs, kas sčihš direktorijas pahrsinā stahw, pagahjuščā gadā tīfšas pawīfam 5262 personas koptas un ahrstetas un 422 personas dabujuščas palihdšibu pastahwigi un 42 personas weenreišigi. Preekšč tam nabagu direktorija dabujuse no pilfehltas nodoktu pahrwaldes 98,907 r. 12¼ k., no daschadahm eestahdehm peepalihdšibas 8,989 rbl. 1 kap., daschadās atgadijeendš dahwatus 1130 rbl. 65 kap., no direktorijas kapitalēem rentes 16,002 rbl. 60 kap., no pahrs-

dotem wehrtšpapireem 40,000 rbl., no direktorijas eestahdehm daschadus eenehmumus 186,029 rbl. 74¼ k. un aistrēmahs 4000 rbl., kas kopā ar 1881. gada atlikumu 14,092 rbl. 2 kap. bod 369,151 rbl. 14¼ kap. seeku summu. Iščošanas wairojuščahs ihpafchi zaur leeku slimneeku flaitu pagahjuščā gadā, kur tīfšas Rigā plošijahs. Tad ar noschehlojumu esot jasim, la pehdešs gaddš Rigā sīfšlisa slimiba arweemu wairat isplatotees; pehru slimnizās ween bijušas 430 personas, kas mellejuščas ahrstetahm sčini slimiba.

Ro. Alekšandra komitejas preekšč eewainoteem. „Zuwalidu (nepehneeku) kapitalam“ par eesahkumu bija 395,000 rublu, dahwinati 1813. g. no tā laika awiēs „Kreemu Zuwalida“ isdeweja P. B. Pomian-Bosarowins. — Pee tabšakas kapitala wairoščanas ir šapat eewehrojānu daku peepalihdšejufchi patriotiski dahwinajumi. Leelakas jummas tīla pašneegtas no: koleģiju-rahta Zolowewa — 1 mil. rubl.; grafa Muni-anzowa — 350,000 rubl.; kahneeku (infanterijas) generala de Laffi — 237,000 rubl.; grefenes Branizlas — 200,000 rbl.; grafa Scheremetjewa — 150,000 rubl.; fīrsta Golizina un wina laulatahs draudšenes, dšimufšas fīrstenes Prošorowskas — 127,000 rubl.; stahtsrahta Zolowewa, poruščika Paščkowa un lšeimrahta Demidowa, katra pa 100,000 rubl.; grefenes Besborodko, Kostromas gubernas muišneezibas, stahtsrahta Poltorozka, ritmeistara Wolodimirowa, generalleitnanta Balka, tirgotajem hraheem Račmanoweem un Maškawas un Peterburgas tirgotaju beedriahm, katra pa 50,000 rubl.; Wiščnij-Mowgorodas gubernas eedšihwotajem — 40,000 rubl. Dahwinajumi no 1000 lihš 34,000 rbl. tīla pašneegti no 22 personahm un kopu summa sneedšahs lihš 263,000 rbl.; masaki dahwinajumi, pastahwošchi is weena un desmits un simts rublu, tant laikā no 1814. lihš 1880. g. pašneegti to kopu summu no 1,122,600 rbl. Weidsamš 25. gaddš leelakas jummas netīfa pašneegtas Zuwalidu kapitalam, bet kara deht 1877.—1878. g. tapa pašneegti tīlai 155,000 rublu. Pa to starpu no teem sčini karā krituščheem un eewainoteem, la ari no familjahm, jaw peenemas komitejas apšardsibā 11,533 personas, un sčihš flaitlis, spreeschot pehz truhkumu zeeteju daudšuma un pehz peedšihwumeem, ko komiteja sešchdesmitastonus gadus strahdadama peedšihwojuši, wehl ilgu laiku wairošees un arweemu leelakas un leelakas isdoščanas prasīhs, wismasat nahloščadš 20—25 gaddš.

Pehz komitejas naudas pahrskata par 1883. gadu winas eeneemšanas sneedšahs lihš 2,711,759 r. un isdoščanas 2,676,290 r., tā la no eeneemšanahm, ja isdoščanas atrehkina, atlikos 35,169 rubli; bet tas naw paredšams 1884. gadā un nahloščadš gaddš, tapehz la jaw tagad 765 luhgšanas raksti no semakas sčfiras saldāteem, kas beidsamā karā eewainoti, lai wīnus usnemtu komitejas apšardsibā, komitejai eesneegti preekšč pahrschadščanas, kas ar jaunahm isdoščanahm no 55,000 rublu it gadus buhtu faweenots. Lai gan finanžu ministerija preekšč ne-ilga laika apsolijuseh nahft

*) Wehlat Janzeļes direktors un komitejas loģelis preekšč eewainoteem.

palihgā Zuwalidu kapitalam, tad tomehr Alekšandra komiteja preekšč eewainoteem, pehz tam šadš augščam šajit, eeranga par fawu peenahkumu, atgahdinat tehwijās behleem, kas ar wīnas nohštlu weenis prahstis: „buht par aistrinataju Kunga un Keisara preekščā wīfšs truhzibas atgadijandš preekšč nepehziģeem, gaudēneem, kara wihreem un wīnu bahwīnu familjahm un gāhdat preekšč wīneem par eespehjamu palihdšibu (Keisara Alekšandra I. pawehle mīhsu armijahm 18. augustā 1814. g.)“; la komitejai dahwata teefiba, peenemt dahwinajums. Us to usajzinadama, komiteja luhdš, lai ne-atstahtu ne-eewehrotu, zil mass ari katra dahwinajums patš par fewi buhtu, tomehr ar daudš ziteem tahdeem dahwinajumeem kopā istaisa eewehrojānu summu, kas no komitejas ar pateizibu teef peenemta un teescham preekšč ta noluhla tīls isleetata, preekšč lam nauda famesta, un par to paliks pateizigas ari tahš 43,578 personas, kuras sčini laikā to jeb zitu komitejas palihdšibu bauda, la ari tee, kas stahwedami komitejas apšardsibā, ari turpmat palihdšibu fawens.

(Widš. gub. aw.)

Reliķa Zimse. Rahds Zimšes andsetnis eefuhtijis Balt. Wehstnešim schahdu rakstu. Pret nelaiķa Balkas seminara direktoru Zimši, waj wina pašaspalijeem, la finams, Widšemes muišneeziba naw tā isturejufehs, la Kurfemes muišneeziba darijuse to pret Zimlawas seminara direktoru Sadowski lgu. Pehdejais materialiskā sinā tīla daudš pilnigaki apgahdats. Tadeht jo stipraki janoščehlo, la daschi tagad aiskar to weenigo mantibu, kuru Zimšes tehws atstahjis faweeem pašaspalijeem, proti wina labo slawu. Kas noteef, redšams is tahda „Rigasche Zeitungā“ Nr. 195 nodrukata raksta par pagahjuščo Widšemes sinodi. Sčai rakstā Wahzu lapas korrespondents, apratšidams pehdigo sinodes swehtku maltiti, šala:

„It ihpafchi šlctem wahrdeem peemineja školās padomneeka Guleke lūnga darboščanos, kas ar usupureschanos jaw ilgaku laiku ispidbijis Balkas draudšesšklotaju seminara direktora tufšcho weetu un sčai eestahde atwedis atpakal (zurückgebracht) ja un u garu un šingru audšinaschanu (feste Zucht) — un ar preeku apšweizinjaja jaunisredseto feminara direktoru, mahžitaju Šafman lūngu, šenako Tomškas un Barnaulas diwisijas garidšneeku, kas ari šapulže atradahs“.

Kad ne-eewehrojām loģikas truhkumu teikumš, par peem. „atwedis atpakal“ un „jauno garu“, (tad tad „atpakal weht“ war tīl wezo garu), katram tomehr šlaidri šaprotams, ko Wahzu lapas korrespondents gribejis šajit. Wišč apwainojis Zimšes tehwu, la wina laikā seminara waldijis nelabs gars un eeweejufehs palaidniga audšinaschana, un la tīl školās padomneeks Guleke lūngs sčfihstijis feminaru no nelabumeem, kas zaur Zimšes darboščanos tur esot bijufchi eeweejufchees. Es wehštos šinat, waj „Rigasche Zeitungas“ korrespondents buhs pareiši atstahstijis sinodes loģeku runas par Guleke lūnga nopelneem, jeb waj tas pehz sčhejeenes Wahzu lapu korrespondentu eeraduma pašneedšis melus. Katrs, kas pašihst Zimšes tehwa darboščanos, šin, la uweeens zīš wihš Widšemē naw preekšč

laukfolu attihstibas til rupigi un sekniigi strahdajis. Ja tagad kas wina dahrgai peeminai zel kaunu slawu, tad tas ir darbs, kuri wisa seme til ar ihgnunu war noteefati. Rains, fimitahet kauns, ka tahdas leetas war pee mums notift!

Sahds Zimjes audseknis.

No juhrmales sino, ka gandrihs jaw wisi wafaras weesi aibrantufchi projam; tilai retu dshwolkli wehl reds, kas naw us seemas dufu aifnaglots. Ari Horna weesniza Majords fwehtdeenu flehdsa sawas darischanas; tas pats ari notifschot schini nedela ar afziju namu Dubults. — Schonedel kahda wakara juhrmalneekus istranzeja ugunsgrahs. Nobega Ruthenberga namis Wilberlinds. No kam uguns zehlfes, wehl nesinams. Nams bijis apdroshinats.

Chrgemes draudse basnizas konvents 9. augusta eewehlejis teologijas kandidatu Spalwina lgu par mahzitaju.

Is Bululsteem. Mums sino, ka tur, fewischlā gadijumā, atrasti kahju klutfschi preefch arrestantu eeflehgschanas. Schee klutfschi fastahwot is 2 plankahm, kas kahdas 8 pehdas garas, weenā galā faweenotas zaur engeem un otrā zaur krampjeem flehdsamas ar atflehgu. Danis plankas eetaifiti 7 zaurumi, kurdō eeleekamas arrestantu kahjas, pehz kam plankas aifflehdasamas un arrestanteem pascheem jagul gar semi. Schee kahju klutfschi tapufchi eenesi, kad wajadsigs, B. muischas frogā leelā istabā. — Tagad klutfschi atrodtees Rigas polizijas waldes glabaschanā. — Buhtu jawehlahs, ka schahdu retumu ne-ismihzinatu, bet nodotu kahdā musejā.

(B. B.)

Berberbeku pagasts. No tureenas mums peenahzis schahds sinojums: „Berberbeku pagastā Swiku zeemā 23. augustā ap pulsten 9 wakara diwi sehni, weens ap 13 gadeem, otrs ap 19 gadeem, gahjuschi kahda fainneeka ahbohū dahrsā, tur fainneeks stahwejis ar flintu us wakti. Pamanijis, winsch gahjis klahit un draudejis schaut; drihs schahweens sprahga un masalam trahpija mugurā un galwā.

Waj eewainojums nahwigs, naw sinams. J. St.

Tehrpatā. Weena no Tehrpatas studentu fabeedribahm jeb korporacijahm, kuru fanza par „Kuroniju,“ swineja schonedel sawus 75. gada-fwehtkus. Ari Riga un Zelgawā schee fwehtti atradufchi atbalsi, proti tee, kas sawā laikā Tehrpatā studejami, peederejuschi pee schihs korporācijas un Riga un Zelgawā jeb tahs tuwumā buhdami, schinis weetas minetā fwehttu deenā sanahlfuschi, lai sawai korporacijai par peeminu scho deenu fwehtitu.

Zelgawā, Schirklenshöfer lgs, nopirzis lihdschiningo „teatra namu,“ ir lizis to uslopt un rikfos tani tagad teatra israhbijums. Winsch bijis nesen Berline un tur, ka „Rig. Ztgai“ top sinots, peenehmis teatra personalu preefch sawa jammā teatra. Tehnikais direktors buhschot Rawig lgs, is Dortmundes. Musikas orkestris fastahweschot is 13 personahm, sem Köhler lga wadischanas. Zsrahdischanas fahfchotees 10. septembri.

Leepaja. 16. augusta wakara tila trihs Leifschu Schihdini, pee dselsszela pahrbraufschanas weetas, otrā werste us schosejas, no 6 tehwinu em apstahiti. Schee bij is meshina islehtufchi un Schihbus fagrahbuschi teem

tuteja mutes zeeti, lai newaretu pablant, kamehr laupitaji is rateem dāschas prezes israhwa. Schihdinus aplaupijufchi, tee tos palaida, kuri tad ari aiflaida, ko til sirgi spehja skreet. — Dšird runajam, ka Zlgū meshā usturotees labi eemahzita laupitaju banda, kura wisu apgabalu nedroschu padara. — Waj tad weetigahm teefahm nebuhtu eefpehjamis rahbaineekus fakert? Jo labem gribetajeem dauds eefpehjamis.

(Lat.)

Strahdneeku fantajuma komisija, sem grafa Balujewa wadischanas, gribot, ka „Now. Wr.“ dsirdejuse, list preefchā schahbus nofazijumus: 1) Kates strahdneeks, kas nelaimē nahzis zaur fabrikas nelahrtigas eetaifes wainu, war prasit atlihdsinajumu. 2) Ja strahdneeks dshiwibu saudejis zaur tahdu eetaifi, tad atlihdsinajumu dabu wina familia. 3) Atlihdsinajuma augtumu, ja newar weenotees, nosala teefa. 4) Lihds strahdneeka iswesekofchanai, wifas idoschanas preefch ahrstieschanas nes darba dewejs, kuresch bes tam maksa strahdneekam pirmos diwi mehneschus pilni algu un nahkofchos diwi mehneschus pusi. 5) Darba dewejs, kas sawā fabrikā lauj pastahwet nelahrtigahm eetaifem, teel strahpets ar 25 lihds 100 rbl.; bet ja zaur tahdu nelahrtibu notikuse strahdneekem nelaimē, tad — arresta strahpi, lihds mehnescham.

Mastawas uniwersitetē, ka eefsch „Rigasche Ztgas“ lasams, scha pūsgada fahkumā par studenteem eestahjuschees 6 Latweefchi is Widsemes un Kursemes gimnasijahm, tā ka Latweefchu studentu flaitis tur schim brishcham esot 18. Til leels Latweefchu studentu flaitis wehl ne-esot bijis ne weenā Kreewu uniwersitetē.

No Morskanskas (Lamb. gub.). Mufsu aprinki, tāpat ka wifā gubernā, lauku augli jaw gandrihs pawifam eewahkti, tilai proja ween wehl lihgojahs us lauka, weetweetahm labu rasechu apsolidama. Semkopji us zeribu parwasari sehja graudimu un wasarā zeribas pilni gaidija us brango rudens eewahkumu, jo wasaraja labiba bij teescham kreetni auguse. Ne tā rudsi. No aprinka pilsehtas us seemekeem rudsi, zil pats braukdams maniju un dsirdeju no laudim stahstot, bija deefgan labi no-augufchi; bet us deenwideem tahlat jo tahlat flitati, tā ka Kirfanowas aprinki dauds semkopji sawus rudsu laukus pa leelakai dalai pahrfeshjuschi ar wasaraju. Bet semkopju zeribas pa leelakai dalai tifa ismihzinatas, jo leels leetus ar krusu apita leelus gabalus gan wasaraja, gan seemas labibas, tā ka semkopji ar noskumscham luhlojahs us faweem, agral kupleem, tagad pawifam plikeem laukeem. Uhdens upes fazehlahs til augstu, ka wehl nelad nebija redsets. Pat parwasara pludi israhbijahs glufchi neezigi pret scho uhdeni. Daschas dsirnawas un semneeku dshiwojamas ehlas us upes krasteem pilnigi ispostija un aifrahwa, ka ne balka us weetas nepalika. To starpā ari weena kauschu apgaismoschanas eetaife, krodsinusch, dabuja aispeldet us leju. Tagad rudsi jaw kahdas trihs nedelas atpafat kamehr apsehti un no eefahkuma labi usdihga. Atkal preeka pilus semkopis pateiz sawam Deewam; bet tagad, skatotees us laukeem, skumjas pahrnem latu zilweku. Rudsu asni iskritufchi, lauki weetū weetahm pawifam pliki, tā ka us nahkofchu gadu mas

war zeret us plaju. **It eerabees** tahrs, gaischi peleks, zollu garumā, pehz lahpostu tahrpa isskata, kuresch pa semi loschnadams, rudsu fahnes aptehre. **Be semneekem** apwajadamees dsirdeju, ka schis pats tahrs jaw agral kahbus gadus atpafat, ja nemaldos 1873. gadā bijis. Weetahm gan rudsi palikufchi wefali, bet dauds lauku nahftees ar wasaraju apseht. Daschi mehginajufchi otrū reiš feht, bet ari tas neko nelihds; til lihds ka grauds laisch fahnes, tahs teel noehitas, jo tahrs atrodahs jaw agral arimds un gaida faldas baribas. Dabi tam semkopim, kam naw tildauds jakaujahs ar dabas gubhtumeem; bet behdiga leeta tam, kam daba sawus schlehtus jo leelā mehra usleek. (B. S.)

Rasanas gubernā Tetjuschas pilsehtas tuwumā atrodamee sehra lehgeri fahkti nemt, ka Mastawas Kreewu awise sino, pehdejā laikā it nopeetni apstrahdaschanā. No semes dshuma israktais sehrs teel tihrits us to eetaifitōs destilācijas aparatōs. Darbu waditaji ir kalnu inscheneers Widenius un no Wahzijas us to ihpafchi atajinatais Kimikis Dr. Otto. Weetigee eefshwotaji jaw labi ween eenehmuschees kalnu-razeju isweizibā. Rā dsird, tad sehra-raftuwes beedriba jaw greefufehs pee artilerijas pahrwaldes ar peedahwajumu, lai winas mantoto sehru fahktu leetot Rasanas un Ochtas pulwera fabrikās, kur lihds sehim wajadsigais sehrs tifa peewests no Sizillijas. Gewehrojot derigo uhdens-zetu, kas atweeglina sehra iswadafchanu, gan jadomā, ka daschas Wolgas tuwumā atrodamas kimiklas eetaifes, kas nodarbojahs ar sehrlahbes pagatawofchanu, nelawesees nemt paschas Kreewijas sehru leetofchanā un patehrehš sawahm wajadsibahm deefgan eewehrojumu wairumu. Schis sehra-lehgeris isplatahs kahdas 20 kwadrat-werstes leelā aprinki un spehjis isdot pehz deefgan rupigi isdariteem aprehkineem tā ap 100,000 pudem sehra. To weetu, kur pirmee darbi tifa eefahkti, apmeklejuschi dauds Kreewijas industrijas draugi un dšiti mahziti leetprateji, starp kureem ihpafchi peeminams Mastawas profesors Morkownikows, un ari daschi ahrsemneeli.

Wilna. Dšinas aprinki, Glubokojes mestā no 480 nameem nobega 260, to starpā ari pristawa dshwolkis, meerteefas un waldes lokati.

Zrkutskas bagatalais wihrs, milionars Basanows, 30. junijā nomiris. Winsch atstahjis lihds 15 milj. rbl. Zrkutskas pilsehtai winsch dahwajis 100,000 rbl. un nabageem 500,000 rbl. Zil atwehlet skolahm un daschadahm labdarigahm eestahdehm, par to spreedihs mantineeki, kahdi ir nelaiķa swainis un kahda radineeze ar sawu mahū.

Ahrjemes sinas.

Politikas pahrstats. Schoreif sawu politikas pahrstatu fahktim ar Wahziju. Zil mas Wahzija kauschu teefibas teel eewehrotas no waldebis un polizijas puses, tas atkal skaidri israhdijees Mezēs apgabala deputata (tantas-weetneeka) Antoana leetā. Leeta ir schi. Nesen awises sinoja, ka Antuanam bes eewehrojama eemesla no Elsas un Lotringas generalgubernatora Mantoufela tifa aisleegts isdot awisi, un ka pehz tam, kad Antoans par tahdu aisleegschamū bija laidis generalgubernatoram klaju wehtuli,

pee wina tika isrihtota mahju kratifchana. Waidibas partijas awises tapat, ka pee Bohn rakstneeka Kraschewfka apzeetinajuma, ari schè ar nopoetnu, swarigu gihmi apgalwoja, ka mahju kratifchanai bijuschi swarigi zehloni in ka pret Antoanu tiischot eefahkta apsubdiba tehwijas pahwofchanas deht. Bet drihs israhbijahs, ka minetas awises bija runahschas melus un ka preeksch Antoana apsubdibas nebij it nelahda zehloni. No tam latris faprata, ka mahju kratifchana bij isrihtota us labu laimi zeriba, ka pee tam atradihs lahbus rakstus, kuru deht waretu apsubdset Mezes tautas weetneeku, jo winam bija dascha farakstifchanahs ar Franzija dshwojoschahm personahm. Zeriba nebija peepibijusees. Domehr mahju kratitaji panehma lihdsà wifas wehstules, kas Antoana dshwofli tika atrastas. Kant gan ni schinis wehstulds nefas pretlikumigs nebij useets un tahs tamdeht newareja deret par pamatu preeksch apsubdibas, tomehr Bismarka gara strahdajoschas awises („Nordd. Allg. Ztg.“) nehmuschahs nodrukaf minetas wehstules, lai waretu tahda wihse zelt Antoanam Wahzija neslawu, jo is nodrukatahm wehstulehm redsams, ka Antoans naw karstis Wahzijas draugs. Tagad nu zitas awises jautà, tahda wihse minetas Bismarka awises warejuschas rokà dabut schihs wehstules, kas tatschu esot Antoana ihpashums. Ja ismellejums ne-esot beigts, tad tahs bijuschas japatur par noslehpumu, in ja ismellejums nobeigts un leeta likta pee malas, tad wehstules bijuschas atdodamas winu ihpashneekam. Awises pagehr, ka schi leeta tiktu ismekleta. Ja ismellechanas amata wihri paschi dewufchi wehstules Bismarka awisehm, tad tee padarijuschi amata pahlahpumu, par lo tee fangami pee atbildibas; ja turpretim wehstules bes scho amata wihru sinas nahluschas minetu awischi redafzijas rokàs, tad winas esot eerangamas par nosagtahm un tahda jahdiba buhtu ismellejama. Bet kad preeksch Bismarka awisehm noseegumu nepastahw un schoreis warbuht pats Bismarks wainigs, tad gan nelahda ismellechana par wehstulu nelahrtigo issludinjumu nenotiks. Kad nu Antoans ir Wahzu walstis fapulzes lozellis, tad schi leeta ari tiks zelta walstis fapulzei preekschà.

Par Mezes tautas weetneeku runadami ari lahbus wahrds peeminesim par Elfasu un Lotringu. Rà lasitajeem sinams, tad Elfasà un Lotringà eedshwotaju leelakà daka peeder pee Franzuschu tantibas; bet Wahzu waldbiba tomehr tē eeweduse likumu, ka prahwineekeem un luhdsejem pee wifahm teefahm jaleeto Wahzu waloda un ka weenigi schini walodà teefahm un eestahdehm jawed fawas darifchanas. Preeksch Mezes un Didenhofenes apgabaleem tomehr bij atstahiti spehla daschi isnehmumi, tà ka ari pa laikam wareja leetot Franzuschu walodu. Tagad nu generalgubernators feldmarschals Mantufels isdewis pawehli, zaur kuru minete isnehmumi 1. janwar 1884. gadà teel atzelti, tà ka no scha laika ari minetds gabalds Wahzu waloda teel wifseem usspeesta. Zif sawada ir Kreewu waldbibas istureschanahs pret Baltijas gubernahm. Kreewu waldbiba schè dara pehz Deewa taifnibas, eewehrodama eedshwotaju wajadibas. Wahzu waldbi Bai Elfasà un Lotringà turpretim augstaks mehrtis, apspeest zitu tantibu.

Jaw daschureisu tifam sinojuschi par Schihdu wajaschanahm Ungarijà; tagad waram pasneegt wehl schahdas sinas. Ismellechana pret Schihdu wajatajeem Ungarijà teel no weetigahm polizijas un teesu eestahdehm westa toti pahrwirschus, kant gan no wirsprokurora puses nesen bij isdota zeeta pawehle, isrihtot stingru un pilnigu ismellejumu, it ihpachi pret rihtitajeem, un neweena, pee lahbas tantibas tas ari peederetu neschelot. Schi pawehle palikuse us papira. No ihstajeem rihtitajeem, kas mellejani augstaku kauschu schkiru pulkà, it ihpachi pee tà fankteem konserwativeem (wezlaitu aistahwetajeem), lihds schim neweens pats naw nedf apzeetinats, nedf nemts ismellechana. No dauds tuhstoscheem zilwelu, kas pee Schihdu wajaschanahm peedalijuschees, tikai lahdi 50 apzeetinati, un ari pret scheem ismellejums teelot tà wests, ka kad ismelle-taji paschi ar wifu spehku nopublejotees toš attaisnot. Wirsprokurors Rosnia tadeht de-wees is Beschtes pilsehtas us ismellechanas weetu, lai waretu pahrluhlot ismellejumu.

Italiija. Pahwests teelot is Watikana arkiweem fastahdit grahmatu, kas tiischot isdota oktobra mehnesi us Luteru jubileju. Schat grahmatà buhschot nodrukati wifadi dokumenti, kas runajot par Luteru lo kaimur. Reformazijas laikà pahwesti no saweem nunzijeem un ziteem augsteem garidsneekem beeschi dabuja daschabus rakstus par reformazijas leetas wadoneem. Schais rakstis it ihpachi par reformatoru personahm, par winu privat dshwi un daschadeem darbeem atrodahs wifadi lehstjumi. Tas jaw wifà pasaulē peedshwots, ka tahdi wihri, kas publejahs eewest jaunus pahrlabojumus, teel no wezas buhschanas drangeem personiski apkehfiti un apmeloti. War domat, lo wifu schee katofu garidsneeki sawds rakstis par Luteru nebuhs fastahstijuschi.

Kina. Kantonas ostas pilsehta (Sinas deenwidis) notikuschi nemeeri. Kineeschi usbrukuschi Giropeescheem, kas Kantonà dshwo. Ufbruzeena zehlons naw pilnigi isflaidrots. Sino, ka lahdi Portugaleeschi esot nosituschi weenu Kineeti un ka Kineeschu eedshwotaji par to fashutuschi. Nemeerneeki usbruka Giropeeschu nameem un aisdeshinaja tos. Bet tà ka Giropeeschi fargajuschees no kantina un pa leelakai dafai mellejuschi us lugeem patwehruma, tad neweens Giropeetis ne-esot nolauts, kant gan winu mantai padarita flahde. Behz scheem nemeereem war spreest, ka Kineeschi Giropeeschus weenu no otra dauds ne-isschfir. Waj tas Anglis, waj Franzusis, waj Portugaleetis, — Kineeschi to dauds ne-isschfir. Ja par peem. Portugaleetis padara Kineescheem lo fauna, tad wini tuhliit melle atveebtees pee wifseem Giropeescheem, kant scho pulkà ari buhtu tahdi, kas paschi ar Portugaleescheem dshwo eenaidà. Ja nu iszeltos karsch stary Kimu un Franziju, tad faprotams, ka Kineeschi fahktu wajat netif Franzuschus, bet ari wifus zitus Giropeeschus, kas Kina usturahs; tadeht wifahm Giropas walstim intrese, atturet Sinas waldbibu no aplameem foleem, kas waretu iszelt kuru stary Franziju un Kimu.

Kahds wahrdsch bishkopju lobà.

„Rà lai schoruden bites eeseemo?“ tà dšird wispahri bishkopjus sawà staryà apjanta-

jotees; jo gandrihs if karsch faka, ka scho wasar bites naw til dauds eenesuschas, ka paschahm preeksch seemas peetiltu. Jaunalahs pa-audses bishkopji gan reti buhs peedshwojuschi til fliktu gadu tà schis, jo daschahm fimehm, kuras speetjuschas, naw pat til dauds medus, ka pawafarà pee isseemoschanas bijis.

„Uf wairaf bishkopju luhguma „là lai schim medus truhkumam ispalihds un tà lai bites eeseemo?“ es ar wagtibu buht leedfign wineem pee eeseemoschanas darba nahkt palihgà.

Schis gads ir gan labs speetu bet newis medus gads; jo bites gan dewa pa pilnam speetu, bet flikta laika deht naw ne mahtes faines ne ari speeti nelahda medus eenesuschis. Daschs labs bishkopis toti preezajahs seebu laika eefahkumà speetus eeserdams; bet tagad wif preeksch wehjà, tapehz ka preeksch wifahm fimehm seemas pahrtikas nepeeteel un dauds no schim waj tahm buhs ja-isschizina. Jo arween ir labat, ka lahbas faines drofchi eeseemo, tas ir tà, ka winahm peeteel seemas baribas, nekà kad wifas us laimes patur un leelakai dafai waj ari wifahm leel ismirt; jo tikai ar pilnigu seemas pahrtiku eeseemotahs bites war drofchi pahrsjeemot jeb ismitinat. Zaur schahdu eeseemoschani bishkopim aistaupahs medus, kuru panihluschahs un ar nepilnigu seemas pahrtiku eeseemotahs bites apehd un tà waj tà bojà aiseet, un pahrsjeemojahs wairaf faines.

Medus nabadsigs apgabalds un gads medus eeneschana beidsahs lihds ar wasarajas noplanschani, kapehz ari schahdòs apgabalds waj gads jaw augusta mehnescha eefahkumà jatur pilniga rewifija un faines ja-eedala wasaras un seemas stropds t. i. rudeni ispostandis un pa seenu paturamds. Ja medus papilnam, tad ispostano fainu bites naw janonahwè, bet nespehzigalahm japeeweenw. Augusta mehnescha beigàs eeseemojamahs faines wehl reis labi japahrluhko, wifseem truhkumeem ja-isspalihds un preeksch seemas pilnigi jasagatawo. Turpreti apgabalds, tur laba rudens ganiba, pilniga rewideschana un eeseemoschana isdaroma til wehl septembra beigàs; jo wirscha ganibas pastahw arween lihds pat septembra beigahm.

Pee eeseemoschanas ja-eewehro schihs peejas fefofchas punktis:

1) Mahkofchà gadà bites war usfahkt ganibàs iseeschani tikai aprilt; lo bites agraf eenef, to pawifam naw wehrtis peeminet. Daschu gadu jaw pee mums ar wehl pat aprifa mehnesis toti auksts un bites nemas newar isskreet. Tapehz ar if katrai eeseemojamai fimeei wajaga til dauds medus, ka lihds 1. majam war istift. Wufsu apgabala bishkopjeem pastipras faines ja-eeseemo wifmafak ar lahдахm 22 lihds 25 mahrzinahm medus; altakàs semes tas ir zitadi; jo tur naw ne til agra, ne ar til gava seema, bites isskreen ganibàs rudeni ilgal un pawafarà agraf. Jo siltaka seema, jo mafak bites apehd, tà ka daschreis ta pati fime pahrmitinajahs til ar 16—18 mahrzinahm medus. Pati fime nu gan reti kad wairaf apehdih, ka 10—12 mahrzinu, bet preeksch peru usturas no pirmas isskreeschanas lihds seebu laika eefahkumam ar wajaga lahdu 10—12 mahrzinu. Tà tad pahrsjeemojamai fimeei rudeni wajaga buht ap 25 mahrzinahm medus; tapehz ar par seemas kotu til tahds

ja-isnem, kuream wismasaf 20 libds 25 mahzjini medus. Jaunai jeb speeti fainet til tad ir til daudf medus, kad wisa eelscheja manta 25 libds 30 mahzjini swer; wezakai fainet ir til tad schahds medus krahjums, ja stropa eelscheja manta 28 libds 32 mahzjinas swer. Bai stropa eelscheju manta waretu kuremehrf noswehrt, tad pats strops jaw janoswer pirms wina faine teel eeweetota; jo tad stropa swaru atrehtinat war sitat faines un winas mantas swaru. Rustinamu kahru stropu medus kahres apskatijis bishkopis jaw ar azim ween war noswehrt winas esofchu medus daudsumu. Tapehz ar ewidejot un eeseemojot wisa kahres weena pehz otras ja-isnem un labi usmanigi japahrskata. 8 1/2 zoli plata un 8 zoli angsta medus kahre, ja pilna ar medu, swer 4 mahzjinas. Pehz scha swara war nu gluschi weegli aprehtinat kustinamu kahrstropu medus krahjumu.

Wafara un rudeni bites eekrahj papilnam bishchu maifes, kuru usglaba peru telpas tuwuna un it fewischli apalsch medus. Til libds ka pawafara bites ussahl jaunu bishchu perinaschanu, tad winahm ari bishchumaise wajadsiga preeksch peru ehdeena sulas jagatawoschanas. Rudeni eekrahto bishchumaisi winas til tad nosmahde, kad lauka jaw jaunu war dabuht. Speeteem pa laikam loti mas, jeb nemas naw bishchumaises; turpreti fainehm, kuras speetojuschas, waj ari zita kahda eemesla pehz seebu laika mahti pasandjuschas, winas ir loti daudf. Ja nu bishkopis seemas stropus war iswehletees jeb islasitees, tad lai ari ne-aismirft, ka pa seemu paturamai fainet ari bishchu maifes wajaga. Rustinamu kahru stropas ja-eekar bishchu seemas sehdeklas tahdas medus kahres, kuras ari bishchumaise.

Ja bishkopis jaw buhtu fasneedsis normal, jeb nodomato bishchu fainu skaitli un wairaf fainu pa seemu negribetu paturet, tad preeksch isweeschanas jawehlahs aisween wislabakee medus stropi. — Schogad turpreti ir zitadi, preeksch eeseemoschanas ja-iswehlahs labakee medus stropi, tapehz ka gandrihf neweenam stropam medus ne-aleel. Ja kahda medus nabadsiga faine ir kustinamu kahru stropa, bet winu labas fugas, jeb zitas kahdas ihpashibas dehf negribetu ispostit, tad winai war eelahrt ispostamo fainu medus kahres un eeseemot.

2) Mahte ir bishchu faines dwehsele. Saine bef mahtes ir seema loti nemeeriga, apehd daudf medus un tomehr aiseet boja; tapehz ari lai neweens bishkopis tahdu fainu ne-eeseemo, kuru winas truhst. Pee eeseemojamahm fainehm ar' jaleel leels swars us mahtes derigumu un auglibu. Pehdejos pasihst no peru daudsumu un weetas. Ja peru kaminas naw no weetas, bet stary winahm ari daudf tufschas, tad mahte naw laba. Ja tagad stary darbabischu pereem ari wehl ir tranu peri, tad ta ir sime, ka mahtes sehklas fulite jaw istufschojusees; tapehz ari faines ar schahdahm mahtehm naw ja-eeseemo. Wezas mahtes, kuras jaw kahdas tschetras waj pezas wafaras olas dehjuschas, ir spihdoschi melnas, tapehz ka spalwinas, kurahm kermenis apaudsis, jaw nogahjuschas; winas ari rahpa loti lehnun un nespehzigigi. Saines schahdahm mahtehm ar' naw pa seemu paturamas, jeb ar' wismasaf nederigo un nespehzigigo mahschu weeta japeeleel jaunus spehzigas.

3) Nestipras faines seema nespehji ustu-

ret stropa wajadsigo siltumu un tapehz ar' aukstu seemu nepahrzeesch un ja ar' par seemu pahrmuinajahs, tad tomehr ir til nistufas un daudfreif isput wehl pat ir pawafara. Til stipras faines t. i. tahdas, kuras schai laika wisa peru telpu kahres apsehsch, seemu spehji laimigi pahrzeest; jo no peedfihwojunieem redsets, ka tahdas wislabaf pahraseemo. Deelaks bishchu puhlis daudf weeglat, spehji ustuwet wajadsigo siltumas grabdu; tapehz ar' schahda faine loti meeriga un mas apehd. Turpreti wahjahm fainitehm jazihnahs starpa ustuwet wajadsigo siltumas grabdu; tapehz ari stipral ja-elpo. Stipra elposchana isnihgina kermenis esofcho ogkradi, tapehz ar' bitehm papilnam medus ja-ehd, lai ogkradi atfal waretu eedabut. Ta tad zaur nespehzigu fainu eeseemoschani medus nemas ne-ais-taupa; jo par 1/2 waj 1 mahzjini leelaka faine pee weenadeem laika un weetas apstahkteem nemas wairaf ne-apehd, ka par tilpat daudf masaka. Ta tad nespehzigahs faines, ja winas negribetu ispostit un medus peektitu, pa diwahm waj trim weena jafaweeno un tad til ja-eeseemo.

4) Bishkopim ari jagreesch wehriba us seema paturamu jeb eeseemojamu stropu kahrehm, ka: wezumu, ihpashibu, daudsumu u. t. pr. Kura ee- un pahraseemojama stropa peru telpai ja-ir pilnai ar kahrehm, lai bitehm buhtu siltu seemas sehdeklis un pawafara mahte waretu eedeht pa pilnam olu. Jaunas kahres, kuras wehl nelad naw peri hijuschi, ir wehfas un tapehz ar' preeksch seemas sehdeklis nederigas. Wezaks kahres bites daudf labaki pahraseemo, tapehz ka schis wairaf siltuma satur; jo winu kaminas ir palikuschas peru abdnas, kuras kahres padara siltakas. Kahres ari nedrihst buht par wezahn; jo wezas kahres mahte labprahnt nedeht olu. Tomehr scho lasidami lai bishkopi jaw tuhlin nebaidahs peru telpas kahra atjaunoschanas pehz; jo 6—8 gadu wezahs kahres wehl preeksch peru telpas weenmehrf derigas. Nekustinama kahru stropu peru telpas ari schai laika naw atjaunomas. Ja stropi, kureem wisa wezas peru telpas, medu bagati, tad winas labaki der ispostit un ar draweto medu zitas medus nabadsigas faines eeseemot. Rustinamu kahru peru telpas nederigo kahru weeta war eelahrt zitas, derigakas. Peru telpa ja-eekar til darba-bishchu kahres, lai bites waretu atturet no agras tranu isperinaschanas.

5) Pee eesahzejeem noteel loti beeschi, ka dabigee, nodsihtee, waj nodalitee speeti jafalaisch jeb ja-eeweeto kahdas pagaidu kastis, tapehz ka galdneeki naw nodewuschi ihsta laika apstelletu jauntaisamo stropu; rudeni tad bites japahrzet is pagaidu stropa pahraseemojama. Jauna stropa seenas, ja winas no idreja loka, peewell fewi walgos bishchu isgarojumus, zaur lo schahds stropas pawafara bitehm truhst uhdens. Ja kahda faine jaunā loka japahrzet, kas nu gan schogad warbuht neweenam nebus waja-dsig, tad stropa eelschpuse papreeksch pahra reises ja-ismehre ar tihru firmis-eku; fastidita firmisa eewellahs loti ahtri loka, zaur lo schis ar' wais mitrumu ne-eeenem un bishchu garainas fakrahjahs ka fweedri pee stropu seemahm. Wezaks stropas, kuru eelschpuses stipri iskitotas, bites pahraseemo daudf labaki ka jaunus, kuras wisi isgarojumi sawellahs. Ja stropem buhtu kahdas

winas, tad tahs tuhlin jaluhko islabot; tad pat ari wisa schirbas un plaisas ja-ismehre. Jauni eesahzeji, kuru fawu normal jeb nodomatu fainu skaitli wehl naw faweguschi, nelad rudeni ne-issehwekos jeb ne-ispostis fainu, kurahm til wajadsigas seemas pahrtikas truhstu, bet zitadi buhtu labas un stipras; winu tahm alaschin pasueegs truhstoscho seemas pahrtiku. Ne-isdewigds gads, ka schogad, ir pats bishkopu meistars teel speests fawas faines ehbinat.

1) Wislabaka rudens bariba ir aiswahlotas meelas kahres. Kas fainu kurejds jeb loka klutshds bites audsina, tas lai atlausch tufschas schuhnas un lai aiswahlotas kahres luhko labi tuwu bishchu seemas sehdeklam peelikt, gan bites winas paschas eestiprinahs. Ja medus nebuhtu kahres, bet istezinats, tad ar uhdeni ja-atschlidrina us 1 mahzjini medus 1/6 mahz. uhdens un lehnas blodas, jeb telerkds ja-eelej, kur tufschu schuhnu gabalini ir ja-usleel, lai bites medu nenostihstu un tad stropas eeleekams. Bites ja-ehdina til wakaros, jo tad nelad ne-izseles laupischana, tapat ari jadod us weenu reisi 5 libds 6 mahz. medus un trihs jeb wairaf wakarus no weetas, lai kehniweene daudf olu ne-eedehtu.

2) Ja bishkopim pascham naw medus preeksch bishchu ehdnaschanas, tad lai ta pirl no pasihstameem un sinameem bishkopjeem, bet newis no tirgotajeem, kuru pa leelakai datai til samaitatu Polu waj zitu siltu un faruhguschu medu pahrdod; pehdejee bitehm ir loti skahdigi.

3) Ja labs tihrs medus naw dabujams, tad jakerahs pee ziteem medus dakas faturoscheem ehdnaschanas libdskeem. Bruhnais jeb landis zukurs ir wisderigalais medus weeta leetojamais ehdnaschanas libdsellis. Schis ja-eleel kahda kalla jeb mahlu trauka un tad winam ja-uslej til daudf wahroscha uhdens, ka tas zukura gabalus apnem. Pehz tam wehl ais weenu pa gabalinam japeeleel un pastahwigi jamaisa, kamehr til zukurs kuhst. Tad katlinsch jeb mahlu trauninsch jaleel us palehnas ugms, iskaufetais zukurs labi jafamaisa un wifsi fahelstschahs putas janosmet. Maifjums nu til ilgi jawahra, kamehr labi pabees tapis.

Daschi bishkopji gan mahza, lai bruhno jeb landis zukuru eeleelot tapat gabalds (nekaufetu) bitehm par seemas baribu. Pehdejee jaw septemeri stropa ja-eleel, un ta, ka pee bishchu seemas sehdeklis gluschi tuwu stahw. No pirmā gala gan bruhnais jeb landis zukurs no gaisa peewell daudf mitruma un pats no fewis druzjin kuhst, tapehz bites winu zihstigi laisa, bet wehlat un ihpashchi seema stahw gluschi faufs, un ta ka seema bitehm truhst uhdens preeksch wina atkaufeschanas, tad tahm pat us zukura gabala gutot bada janomirft. Seema bites ar' ir loti gruhnt dsirdit; ja stropi naw ihsti laba seemas lokala, tad jaw tas nemas naw ee-

spējams, un šo darbu ar' til' isveizigi un labi eestrahdajušees bishkopji war darit. Ja bruhnais jeb landis zūfurs nebuhtu dabujams, tad ta weeta ar' war' nemt galwu zūfuru, lai gan schis naw' til' labs, la' pirmsējais. Bish' jiti eestrahdajušees libdselli naw' derigi par seemas haribu, tapeh' la' no teem bites top wehderflimas. Agrat tifa eestrawets par seemas haribu ftehrlees, jeb kartupetu fibrups; tagad schis ar' atfihits par nederigu, tapeh' la' ar' scho isseemotahs bites pawafara' toti nespeh'zigas un aishween wehderflimas. Pehdigi wehl atjainoju: ja medus naw', tad ta weeta par eestrahdajušees libdselli drihkt nemt til' bruhno waj balto landiszūfuru (jeb galwas zūfuru.)

Geseemojot ari jaleet leels swars uš labru eewetoshami. Naw' wis weena alga, la' lahres eestahrtas. Rahres ja-eetar peh'z medus pilnuma: pascha preekscha ja-ir tahdai lahrei, kurai til' augichmalā medus, tad ar' weenu pilnakai, widu gluschi pilnai un uš palatu aishweenu nepilnakai, paschās beigās ari wehl pahra tufschas lahras un aij schahm filditaju weelas.

Mukstjuam eestahfotees bites fatulpjahs apalsch medus krahjumeem tufschu labru eelinās beejōs ischurminōs, lai no fala waretu atfargatees. Ja nu schahdā lailā bites teel istrauzetas, tad daud' no winahm atschkirahs, fastingst un nekad wairs ne-atmofstahs; pee wifai leelas istrauzeschanas. Istele wifis publis, sawmalu kura bite, un ja ar' ne wifa saime, tad tomeh' leelala' dala bishu aiseet bojā. Tapeh' ar' bishkopja peenahkums ir, saimes isfargat no trauzeschanas; jo bite grih' meeru, atfal' meeru un weenumehr meeru!

Mukstjuam eestahfotees strops labi ja-aploj un skrej'zaurums japamasina; jo zitadi pa to eelaustos stropā bitehm skahdigi kustonū un tahs ipostitu; ari aulstums stropā wairat eekubtu. Wislabaki bites war' isfargat no skahdigu kustonū eelauschanahs, la' skrej'zauruma preekscha krusstiski naglinas eesit.

Teesu druskas.

Waj draudses teefnesis weens pats war' spreedumu spreesit un waj tahds no wina weena pascha spreesitais spreedums ir lilumigā spehla?

Widsemes femneeku litumu grahmata no 1860. gada 785. paragrafā nosala, la' preeksch iktarra draudses teefas spreeduma bes pascha draudses lunga ari diweem draudses teefas peefehdetajeem wajaga nodot sawas balsis. Ja tas neteel eewehrots, tad spreedums teel eeskaitis par nepilnigu. Ja balsis uš abahm pusehm ir libdsigas, tad ischekir draudses lunga balsis.

Gewehrojot scho lituma nosajijumi, newar buht nelahdas schaubischanahs, la' draudses lungs weens pats newar spreesit nelahdu spreedumu ar' litumigu spehlu. Jo pee draudses teefas spreeduma wajaga nodot sawas balsis wisnawaki trim winas lozektieem, draudses lungam un diweem peefehdetajeem. Wet pee spreeduma spreeschanahs war' ari buht nlaht ischekiri teefas lozektā, draudses lungs un trihs peefehdetaji. Tahdā reisē war' nu gaditees, la' teefnescheem pee leetas ispsreeschanahs domas schkirahs. War' par peemehri: diwi teefneschi buht tantis domās, la' sribdus leeta ischekirama subdsjetajam par

labu, bet otree diwi teefneschi grih' leetu ischekir apsubdsjetam par labu. Te nu isnahl balsu libdsiba. Preeksch tahda gadijuma likums nosala, la' tai pusei ir leelaks spehls, uš kuras atronahs draudses lunga balsis. Wet til' schahdā gadijumā draudses lunga balsei ir pahrsjwars pahrs' zitu teefas lozektu balsim. Wisās zitās reisēs iktarra draudses teefas lozektā balsis ir libdsigā spehla ar' zitahm balsim. Ja par peemehru draudses lungs grih' ischekir leetu apsubdsjetajam, bet abi peefehdetaji apsubdsjetam par labu, tad peh'z peefehdetaju domahm sribdus leeta ischekirama. Jo dachreih' nuhtu draudses teefas peefehdetaji ne-eewehro.

Tad ari dachreih' neteel eewehroti schahdi likuma nosajijumi.

Widsemes femneeku litumu grahmata § 877. nosala:

„Kad teefataji pahrs' to spreedumu, to grih' spreesit, newar falihgt sawā padoma, tad ja spreesch peh'z ta padoma, kam teefataju leelala puse peekriht. Tam, kas pehdigais amata eeliktis stary teefatajeem, tam pascham pirman jadod saws padoms, tad tam, kas peh'z wina nahs un tad wehl beidsot preekschfehdetajam.“

§ 878 nosala:

„Teefas spreedumu eeraksta protokolā un eeraksta ari, kapeh'z teefataji tā spreeduschu un ne zitadi, un teefataji paschi un protokola sribdus tam paraksta sawus wahrdus. Teefas wihri, kas nemahl rakstut, well sawus trihs krusstus apalscha, un fistehrs peeraksta, la' tee krusiti teescham ir pahchu teefas wihru willki.“

Rupat itā gatawa un ir manā grahmata un bishkopju-drulatawā, Rīgā, pee Petera basnijās, dabujama

Widsemes weza un jauna Laika grahmata uš 1884. gadu.

Maksa: ne-eeseeta 5 rbl. simtu gab., eeseeta 10 kap. gab. — Laika grahmata pasneeds jauku stablu, bildehm puschlotu, saimnezibas padomus, sojanus u. t. t., turgus-deenas Widsemē un Skursemē, zeta-rakhditaju lauzenceleem, kas Rīgas bodēs gab' lo pirst u. t. t.

Deewa-kalposchana Rīgas basnijās.

Swehiteen, 7. septembri.	
Deštaba basnijā:	Sprediktis pulstien. 10 mahj. Golsi.
	12 mahj. Rind.
Petera basnijā:	10 Mag. Lūtens.
	6 mahj. Poelshu.
Jahnu basnijā:	9 l. m. Gaethgens.
	2 l. m. Walter.
Gertrudes basnijā:	10 w. m. Hilbe.
	2 l. m. Schilling.
Dešus basnijā:	9 l. m. Bergmann.
Madrinu basnijā:	10 l. m. Kachbrandt.

Peterburgā. Pee II. preehmitu biletu islofeschanahs krita leelakee wincu uš schahdeem numuram:

200,000 rbl. uš Rr. 14,114—50
75,000 " " " 13,979—50
40,000 " " " 15,245—20
25,000 " " " 16,896—48
3 winnešti pa 10,000 rbl. uš Rr. 7233—46, 197—33, 454—30.
5 winnešti pa 8000 rbl. uš Rr. 13,122—13, 19,864—25, 7,993—50, 17,792—4, 7,386—20.
8 winnešti pa 5000 rbl. uš Rr. 13235—21, 11660—17, 11986—41, 14968—45, 16267—45, 15361—39, 12147—10, 17184—43.
20 winnešti pa 1000 rbl. uš Rr. 3344—24, 15301—8, 12978—45, 8468—19, 3549—11, 7644—8, 6018—32, 7310—7, 13522—12, 16091—44, 5432—6, 9990—2, 454—21, 5363—29, 829—21, 14342—35, 14336—34, 14275—15, 14552—3, 7017—43.

Winnešti à 500 rbl.

Ser. Bil.	Ser. Bil.	Ser. Bil.	Ser. Bil.	Ser. Bil.
91 43	4370 2	9047 25	12004 28	10156 32
125 23	4486 43	9069 33	12100 1	10175 29
150 6	4565 27	9095 5	12109 23	10214 39
258 13	4568 4	9230 28	12109 32	10276 36
352 3	4656 28	9471 14	12145 36	10283 30
392 25	4660 93	9490 41	12176 10	10311 28
428 33	4852 23	9517 40	12247 32	10357 41
469 35	4850 29	9532 23	12388 40	10476 10
470 37	4852 9	9541 36	12395 39	10702 39
529 12	4900 19	9544 7	12669 2	17001 27
561 50	4928 34	9575 16	12750 16	17103 31
617 20	4940 4	9640 32	12852 10	17161 41
640 26	5088 22	9712 12	12955 27	17200 5
691 13	5090 10	9762 45	13000 41	17200 15
736 3	5211 19	9892 43	13110 46	17207 18
758 40	5484 4	9937 17	13165 8	17261 29
1092 28	5645 49	9950 21	13252 21	17346 5
1145 9	5701 7	9973 32	13257 45	17556 46
1213 31	5831 39	10031 38	13261 9	17578 4
1219 4	5860 26	10065 47	13407 22	17638 33
1256 36	5924 46	10112 23	13426 32	17651 10
1641 48	6097 6	10166 39	13556 18	17816 18
1916 49	6196 11	10185 18	13573 7	17856 7
1922 22	6216 31	10252 46	13597 26	18028 48
1924 12	6419 11	10253 15	13598 23	18238 5
1962 22	6442 16	10255 13	13599 36	18251 14
2300 18	6508 48	10255 33	13600 20	18316 5
2448 42	6746 26	10295 10	13691 44	18364 29
2490 30	6855 3	10467 1	13894 5	18463 18
2786 2	6875 25	10468 23	13959 24	18509 18
2808 27	6888 24	10468 50	14055 40	18778 48
2811 38	6912 38	10596 14	14165 27	18813 23
2880 35	6937 44	10660 33	14263 5	18816 4
2911 1	6975 14	10668 11	14404 4	18849 9
2975 32	7127 18	10722 14	14413 42	18866 49
3026 5	7198 3	10901 7	14488 20	18898 33
3047 12	7261 27	10961 9	14519 42	18975 21
3061 23	7329 44	11008 50	14721 11	19016 4
3079 16	7619 38	11044 24	14972 10	19035 4
3114 8	7719 2	11091 31	14985 25	19066 15
3128 39	7843 14	11216 6	15167 36	19094 48
3141 25	7922 28	11236 50	15451 44	19230 48
3153 9	8205 17	11270 28	15468 30	19273 1
3431 5	8307 32	11324 22	15487 30	19276 6
3540 25	8326 4	11467 22	15515 27	19307 35
3847 1	8383 40	11482 47	15631 28	19382 45
4114 39	8387 37	11699 1	15674 31	19490 6
4140 30	8397 33	11707 38	15780 7	19536 15
4184 4	8468 36	11737 8	15881 19	19698 46
4219 8	8908 7	11776 8	16044 9	19827 8
4294 42	8828 14	11794 17	16053 31	19977 14
4391 32	8921 33	11970 39	16058 37	19985 40

Amortiseeretas tifa schahdas 74 ferijas:

232, 409, 419, 693, 1021, 1064, 1172, 1222, 1296, 3065, 3120, 3193, 3585, 3613, 3651, 3907, 3958, 3983, 4106, 4202, 4224, 4664, 6094, 6146, 6524, 6808, 7075, 7581, 7624, 8293, 8300, 8396, 8801, 8827, 9572, 9642, 9689, 9863, 9921, 10183, 10402, 10545, 10902, 11275, 11489, 11519, 12769, 13014, 13054, 13164, 14691, 14781, 15261, 15507, 15748, 16001, 16152, 16460, 16534, 17354, 17884, 18556, 19006, 19013, 19025, 19051, 19178, 19392, 19512, 19722.
--

Wandas-papihru zena.

Rīgā, 10. septembri 1883.

Papihri	maff.	prastja
Rusimperialis	8,29	8,30
5% bankbiletu 1. islatums	95 1/2	95 1/2
5% " 5.	93 1/2	94
5% infr. 5. aishnehmums	94 1/2	—
Austrawu isnehmums no 1877. gada	92	92 1/2
1. 5% kreawu preeh. aishnehmums	215	215 1/2
2.	206 1/2	207 1/2
Rib. Polog. dšelsjeta rbl. 2. aishnehmums	—	—
5% kousel. 1871. gada aishnehmums	144	—
Def. pilf. hipoteku bankas 5 1/2% obligacijās	—	—
Kreaw. sem. kred. 5% kiblu sħimes	—	—
Udarcowas jensf. 6% kiblu sħimes	94 1/2	—
Rīgas kom. bankas aš.	256	—
Rīgas-Dinaburgas dšelsjeta ašijas	—	147 1/2
Dinaburgas-Biteblas dšelsjeta ašijas	164	—
Warschawas-Leres. dšelsjeta ašijas	134	—
Orlas-Biteblas dšelsjeta ašijas	—	—

Tirgus sħinas.

M a f f a p a r	pūtra		pudu		pudu		mūsu	
	rbl.	tan.	rbl.	tan.	rbl.	tan.	rbl.	tan.
Rweeschu	—	—	1	08	—	—	—	—
Rudsu	—	—	1	01	—	—	—	—
Rweeschu	—	—	1	5	—	—	—	—
Rusu	—	—	—	78	—	—	—	—
Rinfelklas	—	—	—	1 40	—	—	—	—
Rarimektu	—	—	1	05	—	—	—	—
Sweesta	—	—	—	7	—	—	—	—
Labu sħiku	—	—	—	—	—	—	25	—
Brastu sħiku	—	—	—	—	—	—	10	—
Stupjas sħils	—	—	—	70	—	—	—	—
Smallas sħils	—	—	—	60	—	—	—	—
Stangu dšels	—	—	—	2 40	—	—	—	—
Reipu dšels	—	—	—	2 40	—	—	—	—
Sapru tabatu	—	—	—	—	—	—	—	—

Rihs' 9. sept. atnahlfahsi 1854. Ingt. aishgabijuchi 1613 Ingt. Aishkofchats redaktors: Ernst Plated.

Sludinājumi.

Salaspils Jaunsem gruntneča, lausmana G. Lindis luma mantiba tiks tai 27. septembra no šķiņš pagasta tečas

uhtrupē

pahrdota, tā: 1 zirgā, 4 falas ar rehdēm, 4 fedulās un silfnas, 4 grošči ar silfnu galceem, 4 zirgu eemauti, 4 zirgu loči, 4 ros-puflas un dšels ašehm, 1 weja radpuša ar loka aši, 6 laltas ragavas, 1 leela ausu laste, 2 eželšas ar dšels tapahm, 2 arkli, 2 ogi-lastes, 12 dšels stangas un 1 jemes boris.

Salaspils pagasta teča, 5. sept. 1883. Preefšchēb.: A. Leimann. Sčihw.: Andr. Sarrin.

Kirbischu tigrus pec Brihdēg frogā tiks schoqad un uš preefšchu noturets

15. oktobri

katru gadu, bet nēvīs 1. novembra, tā lībš fahim.

Weitahm

top labas wečas ušhabitas leelajā Fuhrmanu-eelā Nr. 58, 1. tr. augšā pa kreisi, pec Mikelson kundses.

Meita,

12-13 gadus weja, teel pec beheem melleča, Peterb. Ehr-Rigā, Dširnawu-eelā Nr. 28, ežbegi, pa labo rotu.

No 7. septembra š. g. fahlot es atkal dšh-woju Gelsch-Rigā, leelajā Smilšchu-eelā Nr. 22, Trešelta namā, un peenemu ildeenas sliuueekus ahršchēchanā. Dr. med. N. Deyl. 2

Lauņneekem par sīnu, la

mana

līnu, līnu-šehlu u. weeschu andele atrobahs tā lībš fahim tāari uš preefšchu Suworow-eelā Nr. 20, pec „Dapšnas.“

Tāpat arī dāschadus nafts-ortekus peebahwaju par šo leelādīm zenahm. Rigā ap-mellebameem zelneekem, eelšch weefnijas „Livland“, tā arī preefšch jela-widreem pašchēm gultas un sīrgeem ruhmes weetas, eelšch eebrānšchēchanas „Lapšū.“ Apšolu no šamās pufes ir laipni apdeeneschānu pret il katru. Ar angšteenību

Z. Zauka. 2

Jauna apteeka.

Been. Latweeschu publiskai Strihwermu-schās (Nōmershof) dšelfozela stanzijas apfahrtuē, Widseemes gubernā, par sīnu, la esmu stanzijas tuwumā atwehriš

saru - apteeka,

pehž eepreefšchējas rewišijas no waldbos pufes, un to peebahwaju wajaschīgēs atgadājēnēs.

Kabrlis Meimers,

apteekas ihpāschneels un pahriwaloneels Jaunelgawā. Jaunelgawā, 10. aug. 1883. 1

Been. publiskai padewigi sīnoju, la esmu

dahmu-drehbju schuhtuwi

atwehruse Stahru-eelā Nr. 21, diwas tre-pēs augšu, un peebahwajos taitit wifadas dahmu-drehbes pehž wijaunalabs modes, meh-renas ženās un labu apdeeneschānu apšolat.

Th. Meinhardt.

Waušā ir atwehrita dahmu-drehbju schuhtuwe, kura top wifadas drahnas taitistas, tā: kleites, fahšohi, deli, lungu- un dahmu-wešcha u. t. pr. Turpat top arī peenēntas meitēnēs preefšch eemabjischēchanahs drehbju-schuhschānā. Sapeprowa kalesju-eelā, Sololowa namā Nr. 1/180. Skrow. Melanie Gladkow. 1

J. J. Schlicht,

tirgošchānās dahrsneels, pec pirmā Weišchu (Wibtolu) dambja Nr. 17, peebahwā wialabafas sortēs

auglu-foku u. ogu-kruhmu, ženās naw dahrgas. 8

Stin frišchās

tanfu silkes

un labes Masfawas milti til lehti, tā wehš nelad naw bišis, ir dabujami pec tīrgotāja M. Abhol, rewidu Kalku-eelā, Fuhrmanu-eelā Nr. 12.

Mahja ar 8 puhraw. femes, 5 1/2, weršēs no Rigas, Felg. schosejas malā, ir pahrdodama. Tuwafas sīnās turpat pec Petera Jakobsona.

No jensures atwehlēts. Rigā, 9. septembri 1883.

Drulats un dabujams pec bilschu- un grahmatu-drulataja un burtu-lehjeja Ernst Pates. Rigā pec Peštera basnijas.

No polijijas anwehlēts.

Telegramms.

Original Singer - schujamas - machines

dabuja atkal starptautiskā

pasaules - ištahdē Amsterdamā

wisangstako algu,

ušteifschānās-diplomu,

zaur to atkal no jauna top apstiprināts Original Singer-mašīnu labums un pahrakums par jītahm, ir ihpāschē pret tahm no Wahju fabrikanteem ištahditahm, pa leelalai datai tā „Singer“, „Singera sistemas“ un lībšigeem jiteem ištahdēem pašaltaištjumeem, luras pa datai līlat otro un trešo algu (selta un fubraba mebaka), pa datai wehš semahū jeb nelahbu aihšchānu nedabuja.

G. Reidlinger, Rigā, Aleksandra-bulwarī Nr. 1.

Otra pahrdoschānās-weeta: leelā Masfawas-eelā Nr. 54.

Weikala atwehrišana.

Augšti žeen. publiskai padewigi sīnoju, la esmu šamū weikalū, pehž brāhliga ištahguma, atfahkēris no mana brāhļa weikala, un esmu tagad tepat Gelsch-Rigā, Schluhanu-eelā Nr. 3, bīrščas tuwumā, atwehriš otreem, 6. septembri š. g. patšahwigu weikalū, sem tahš firmas

Bernhard Janjohn.

Šho pašnodams, žeen. publiskai laipni lūhdū, lai man to lībš fahim dabiwoto uštigību a ri fchāi jaunā weeta upuretu, pec tam, apšolu labu un taitīnu apdeeneschānu.

Ar angšteenību

Bernhard Janjohn,

selta-kalesju meistars.

Pīnu femes jeb Fiskaras fabrikas un muhšu pašchu Rigas pilschta sataisiti ween: un diwjuhgu arkli, ar kalama kauseta tehrauda lemesechem, preefšch weeglas un gruhntas femes darbeem derigi, teel leelā krahjūmā turetī, leelumā un masumā par mehreem ženu jeb maksu pahrdoti tāi weentēfīgā un wīsu wezakā gruntīgā

J. Englischu

Redlich magasinē.

G. Schönfeldt!

leelajā Sinder-eelā Nr. 12.

Doguldijums daudsumā lehrauda- un fihkās prezēs

peebahwā zaur šcho daudsumā un masumā wifadus amata rihkus ir flawenalahm fabrikahm preefšch goldneekem, dreimanecem, žimermanecem, atšlehdšneekem, kalesjem, škro-dereem un karpneekem; tad: harmonikas, wijoles lībš ar peederumeem, wīlnas fahrstuwes, dširkles, mehslu dakšchas, lahpsčas, grahbeklus un seena dakšchas, par labumu apgalwojot un par lehtahm ženahm.

Aizeloschānās dehl top pahrdots pa lehtu ženu: diwas elas krah-sahm krahfotas bildes, leetots, loti labu flānu fortepiano, karataschla (kurwabhg) ihpāschē derigi uš lauleem, jauni branzameeritēni preefšch weeglas kareetes, pilschtaa kamanas, wifadas sīrgu-leetas, kutscheru apgehrōs. Apšlatit war lairā beenas lairā Peterb. ahrpilschta, leelajā Lehger-eelā Nr. 17.

Ditaurē!

potetas abelites

pahrdob P. Lasmanis.

Material-preefšchu bode un maifēs-žep-tuwe ar dšhwollt ir lehti ištahrejama Basnijas un Dširnawu-eelū stuhri Nr. 11, R. Traugotta namā. Klahlakas sīnās pec F. W. Zegkewig Kauf-eelā Nr. 15.

Manā grahmatu- un bilschu-drulatajā un Latw. grahmatu-pahrdotajā Rigā pec Petera basn. un wifās jīnās grahmatu-pahrdotajās ir dabujamas šchāpās

školās-grahmatas:

Pasaules stahstū-grahmata. Deriga skolahm un mahšahm. Trešcha, pehž muhšu lauru wajaschāhām pahrtaitita drula ar preefšcham no 1861 lībš 1875 un ar 46 bīldeem. Tagad par lehtako ženu 50 lap.

Preefšchroftsi preefšch teem, kas grīb mahjās mahjitees rāstīt, apgadati no R. Giste. Rāfša 15 lap.

Stuografija. Tas ir: Pasaules walstāntas, wīnu dabas, eeraschās un dšhwe ar tahm wajaschāhām tur peederigahm sīnahm. Mahjāh un skolahm. Saraschās G. Dūnsberg. Rāfša 60 lap.

Mehkenu ištahkūmi no tahm uš-boschāhām, kas uš tahpeles rehktājamās. Rāfša 15 lap. Ernst Pates.

Par kaulcem

māfšā wisangstalahs ženās

George Armitstenda

Rigas kaulu-miltu un fehra-šlabbes fabrika.

Fabrika: leelajā Masf. eelā Nr. 257.

Kantoris: Maršal-eelā Nr. 24.

Mahja.

Laba mahja ir pahrdodama uš otrā Katrines dambja Leepu-eelā Nr. 3.

Rig. Latw. teatris.

Apalschā paraktijēes kommissija zaur šcho sīno teatra draugeem. Rigā un uš lauleem, luras beenas turpmat notils Rigas Latw. teatris ištahdes, jo peebšhwojumi peerabējūsch, la fowīschē lauru teatra publiskā fawus želojumul uš Rigu labprahst tā eelabēts, la wīni šatāi lōpā ar labu ištahdi kateēfšchu teatri. Jo eerebrojot, ir nospreefšs, fahri fesonā līst teem ištahdi ari labās darba beenas ar fowīschē lauru publiskai derigu programmu. Tā tab Latw. teatra ištahdes fesonas pirmā pufē notils šchāpās beenas:

Swehtēen, 11. septembri, swehtēen, 9. oktobri, swehtēen, 23. oktobri, žeturdeem, 27. oktobri, swehtēen, 6. novembri, žeturdeem, 17. novembri, swehtēen, 27. novembri, swehtēen, 11. decembri, swehtēen, 25. decembri, fēstēen, 6. janwari (Driju lungu beena), swehtēen, 15. janwari, žeturdeem, 26. janwari, swehtēen, 29. janwari un swehtēen, 12. februari. Zahlakas ištahdes nosajibe turpmat.

Rig. Latw. beedr. teatra kommissija.

Jonatana beedriba.

Swehtēen, 11. septembri 1883.

Italijeniška nafts

pec mahfšligas dahrsa apugunoschānās zaur pīwotelniki Paul Igu.

Čefahkūms plši. 5 pehž pūd., beigas plši. 1 nakti.

Māfša beedru lgeem 30 lap., beedru lšchēm 20 lap., nebeedru lgeem 50 lap., nebeedru fohschēm 30 lap. Kahrtribas kommissija.

3 rbl. pateiz-algas

tam, kas Dares dšelfozela stanzijā peerabē, tur atdabujams 2. septembri š. g. wejā mahšchas mešchā uollihdīs jatto-šuns, balis, mefnahm auzim.

25 rubl. fudr.

Rakti uš 24. augustu š. g., no trešchēenas uš žeturdeenu, ir nosagots 2 1/2 gab. wejā kumelšch ar šchāpāhām sīmeem: dūhšans, balta sīme par peeri, slāfās, gaischās trehpēs uš labo pūf, pašallahjas wīrs naga uš feshči jeb wairat jollu baltas. Ušraditājs dabuhs mineto pateizib-algu Abdashu Rihful mahjā, Rigas aprīnki. Jahn Rihns.